

C A P U T XII.

Chronicon rerum ad Viennensem cum primis urbem pertinentium, ab obitu FRIDERICI, ultimi Ducis, usque ad regimen Ducum e Domo Habsburgica.

Anno C. 1246. Intellecta FRIDERICI Ducis cæde FRIDERICUS Imperator OTTONEM Comitem DE EBERSTEIN VIENNAM confestim properare jubet; ut integra servaret Imperio, administraretque provinciæ, Duce suo orbatae, jura; ipse tamen Imperator terras has sibi optare videbatur, seu cessione Principum, seu colore juris aliquo petito e MARGARETÆ AUSTRIÆ conjugio, filio suo HENRICO quondam nuptæ: ut vult PERNOLDUS.

Hoc, ut summus Pontifex INNOCENTIUS IV. impediret, HENRICUM Rasponem Thuringiæ Landgravium, qui contra FRIDERICUM Rex Romanorum electus erat, modis omnibus adhortatur, & stimulat; sed hic 1247. morte præventus est. Uxor ejus GERTRUDIS, quæ filia erat natu minima LEOPOLDI Gloriosi AUSTRIÆ Ducis, sine prole decessit III. Non. Martias ante Annum 1249; quippe in diviso anno priore fratris sui thesauro nulla ei portio adsignata.

Potiundæ hujus igitur Provinciæ jus aliud e conjuge sua GERTRUDE, HENRICI Crudelis filia, prætendebat WLADISLAUS, WENCESLAI Bohemiæ Regis natu major filius; sed hic quoque sequentis anni initio votis immortalus est.

Anno itaque 1247. defuncto WLADISLAO absque hærede, persequi jus suum GERTRUDIS ipsa voluit; utque fortunam periclitaretur, MEDLINGAM accessit.

Altero dein anno 1248. HERMANNO Badensi Marchioni nubit, quo denuo post duos annos orbata est, duorum ex eo liberorum FRIDERICI nimirum filii, & AGNETIS posthumæ mater relicta.

Aliud in AUSTRIAM jus aliis habere visa est MARGARETA, ultimi Ducis regnantis, cui proles erant, LEOPOLDI nempe Gloriosi filia natu maxima. Hæc post HENRICI Regis conjugis sui mortem in Italia retenta, demum a FRIDERICO Imp., postquam FRIDERICO Duci reconciliatus esset, dimissa, Treviros se receperat in sanctimonialium D. DOMINICI cœnobium, a S. CATHARINA nuncupatum, in eoque Vidua hæctenus degebat: neque tamen sacro illi cœtui aut sumpto solenni ritu velo, aut nuncupatis votis mancipata. Ea igitur Pontificis hortatu in AUSTRIAM sese retulit 1248; cumque VIENNA ab OTTONE Ebersteinio pro Cæsare etiamnum teneretur, HEIMBURGI confedit.

Anno

Anno eodem OTTO Ebersteinius FRIDERICI II. Imp. Vicarius, scissos factionibus optimatum animos cernens, VIENNA ad Cæsarem abit.

Anno 1250. Exempto humanis rebus FRIDERICO II. Imperatore, de Imperio inter sese litigarunt GUILIELMUS Brabantiae Comes, RICHARDUS Anglus Comes Cornubiæ, & ALPHONSUS Castellæ Rex. Verius, magno tum interregno abrupta est Imperatorum series.

Anno 1250. IV. Non. Oct. moritur HERMANNUS Badensis VIENNÆ, & CLAUSTRO-NEOBURGI sepelitur. Post mortem Mariti GERTRUDIS se confert in Misniam ad Amitam suam CONSTANTIAM cum filiolo FRIDERICO, ibique AGNETEM posthumam Anno 1251. parit. Sub finem anni auditis OTTOCARI pro AUSTRIA molitionibus, GERTRUDIS iterum VIENNAM contendit, ut in filiolum AUSTRIÆ Optimates inclinaret: spe frustrata BELÆ Regi se, suaque jura committit.

Anno 1252. cessit denique multorum adhortationibus MARGARETA, & OTTOCARO, WENCESLAI I. Bohemiæ Regis filio, WLADISLAI supra memorati fratri, HEIMBURGI VI. Id. Aprilis matrimonio jungitur. Eodem anno VIENNA incendio conflagrat, teste FUHRMANNO.

Anno 1253. X. Cal. Oct. WENCESLAUS Bohemiæ Rex vitam clausit, ac successorem habuit OTTOCARUM filium. GERTRUDIS MARGARETÆ amitæ æmulatione novas quærens nuptias, easdem hoc anno celebrat in HUNDBERG cum ROMANO Russiæ Duce, Belæ IV. Hung. Regis Nepote, & JUDENBURGI confidet.

Anno 1254. moritur CONRADUS Siciliæ Rex, FRIDERICI II. Imperat. filius, a Patre etiam Romani Imperii Rex designatus; at ejus possessione una cum patre exciderat.

Anno 1258. die festo S. AFRÆ Domus Teutonica cum templis S. STEPHANI, JACOBI, MARIÆ ROTUNDÆ, & S. JOANNIS, quod Rhodiorum Equitum erat in KARATA, lege *strata* KARINTHIANORUM, incendio correpta est. *Chron. Zwetl. & Austr.*

Anno C. 1261. Repudiatur ab OTTOCARO MARGARETA, quæ sedem suam in CHREMIS locavit; CRUMPENAVIAM tamen, ut ex ejus literis patet, per intervalla incoluit.

Anno 1262. VIENNA, teste FUHRMANNO, iterum magna sui parte incendio deflagrat.

Anno 1267. a quarto Idus Maji Provinciale, quod vocant, Concilium VIENNÆ per triduum celebratum est a GUIDONE Cardinale, Cisterciensi Abbate, & Apostolico Nuntio. Coetus in sacra D. STEPHANI æde habiti. Interfuere JOANNES Episcopus Pragensis, PE-

TRUS Passaviensis, BRUNO Brixinensis, CONRADUS Frisingensis, LEO Ratisbonensis, AMELRICUS Lavantinus, & Abbates alii, ac Prælati. V. CALLESIUM ad hunc annum.

Hoc item anno GEBHARDUS, *vel* GERARDUS, Canonicus Passaviensis, & Capellanus Pontificius, qui A. 1252. in Curionis VIENNENSIS munere subrogatus est LEOPOLDO, sacro eo honore cedere jussu, Monasterium a porta Coeli dictum Virginibus, quæ Dominæ reclusæ dicebantur, condit: Leprosorum item Nosodochium in KLAGBAUM. Utraque Ecclesia sacro ritu inaugurata est a PETRO Passaviensi Antistite, GUIDONE Cardinali sacram eam cærimoniam præsentia sua coonestante. V. CALLESIUM P. II. Annal. Babenb. p. 444.

Exemta est eodem anno CREMSII mortali vita MARGARETA, HENRICI Romanorum Regis vidua, OTTOCARI repudiata uxor V. Cal. Nov. Tumulo cadaver illatum LILIENFELDÆ. Nocte eam mortem subsequuta validis motibus VIENNÆ terra contremuit. Vide CALLESIUM P. II. Annal. p. 445.

Anno 1269. IV. Cal. Nov. FRIDERICUS HERMANNI Badensis & GERTRUDIS Austriacæ filius, cum CONRADINO Sueviæ Duce, CONRADI Siciliæ R. filio, FRIDERICI II. Imp. Nepote, Neapoli securi percussus interiit: uterque stirpis suæ surculus ultimus.

ANNO 1271. STARCKENBERGAM, Castrum in Palæstina, & soli ingenio, & artis operibus permunitum, LEOPOLDUS Virtuofus AUSTRIÆ DUX, antequam cum RICHARDO Rege collifus esset, sua opera, sumptuque repararat, præsidium Palæstinæ, frenum barbaris futurum: id, cum collapsis jam dudum Palæstinæ rebus, admirabili militum fortitudine pene unicum Saracenorum vim, terroresque ad eum diem elufisset, extincta tandem penitus Babenbergica per AUSTRIAM gente, in barbarorum hoc anno manus potestatemque venit: perinde ut si salva ea gente perire, extincta superesse non posset. CALLES. P. II. Annal. Babenb. p. 478.

ANNO 1273. RUDOLPHUS Habsburgicus, ipsa D. MICHAELI sacra luce, præter exspectationem, & absens, Francofurti Romanorum Rex eligitur.

Ad annum 1274. adnotatum ab ANTONIO STEYERERO reperio in ejus Commentariis ad ALBERTUM II. col. 263. *Porta hæc sagittaria (PFEILERTHOR) terminus civitatis fuit ad meridiem; donec circa annum 1274. ab OTTOKARO Bohemiæ Rege adjecta esset pars altera, quæ ab ea turri, & porta per vicum Carbonarium ad Palatium usque protenditur.*

Ad annum 1275. sic refert Anonymus Leobienfis: *His temporibus urbem quoque VIENNENSEM OTTOKARUS infra muros, apud portam WYTMARK valde munitam cæpit construere.* Eadem iisdem prope verbis habet

Chro-

Chronica Australis ad hunc annum. Qua in re notandum, vocibus illis: *infra muros*, partem urbis designari, quæ infra, vel intra muros eo tempore existebat, cum ANONYMUS Leobienfis Chronicon suum Australe literis mandaret.

OTTOCARO igitur reliqua VIENNÆ munitio, qua regionem WIDMERIANAM, & CARINTHIACAM complectitur, non LEOPOLDO *Glorioso* tribuenda.

Anno 1275. ut refertur in Chronica Australi, claustrum, templumque S. NICOLAI, Virginum Cisterciensium sedes, VIENNÆ *infra muros*, in honorem S. TRINITATIS & B. VIRGINIS, *ut alia Griseorum Monachorum templa*, Sanctorum item NICOLAI, BERNARDI, & undecim mille Virginum, a PETRO Episcopo Passaviensi dedicatum est. Surrexit ea ædes, ac Cœnobium HENRICO S. Crucis Abbate, PALTRAMO dicto VATZONE VIENNENSI postea consule, aliisque liberaliter sumptus conferentibus. CALLESIUS *cit.* P. II. p. 501. Stetit autem ea ædes in urbe, ubi nunc Parthenon S. NICOLAI; ut sequenti capite docebimus.

Annus 1276. crebris incendiis VIENNÆ finister fuit: 28. Martii pars urbis circa plateam cantorum, olim SINNIGERSTRASS, rapaci elemento depasta: 16. Aprilis regio illa, quæ ad forum KÜENMARKT dictum sita est, in cineres abiit: pridie denique Cal. Maji erumpens e lateritiis ante Scotorum portam fornacibus

Notif. Vindob.

L

flam-

flamma, & violento turbine in urbem acta, Scotorum, Minorumque Conventualium cœnobia, Paræcias item Sanctorum STEPHANI, PETRI, ET MICHAELIS, domosque cæteras haufit, intactis duntaxat 150. ædibus novo foro adjacentibus, portaque WIDMERIANA, & CARINTHIACA. *Ita Chronica Australis, & Anonymus Leobienfis ac Zwetlensis.*

Permotus eo miserabili bustorum, ruinarumque conspectu OTTOCARUS urbem instaurat: novo ac majori Conventualium templo in honorem S. CRUCIS primum lapidem ponit, veterem aulam reparat, novamque sibi molitur, ubi liberior aura, atque in amœnissimam plagam prospectus pateret; eo nempe, ubi hodiedum est, loco. Quod ex infra dicendis elucescet.

De hac secunda urbis restauratione post incendium facta, accipienda sunt verba, quæ ad præsentem annum in Chronica Australi referuntur: *secunda urbs VIENNA ad portam PYBONIS construitur.* Idem legere est apud Anonymos Leobiensem, & Zwetlensem: de Minorum vero Conventualium novo templo, nominatim fidem facit LAZIUS. *Rer. Vienn. L. III. c. 6.*

Idem annus alio etiam nomine memorabilis VIENNÆ fuit, quod 18. Octobris a RUDOLPHO Romanorum Rege obsidione premi cæpta, & post 5. hebdomadarum defensionem ad deditioem coacta est. Victori Regi in veteri aula Sacramentum (homagium vocant) dictum

ab

ab OTTOCARO *in crastino* CATHARINÆ. STEYERER
S. J. in Comment. ad ALBERT. II.

Anno 1277. ANNA, RUDOLPHI Regis conjux,
VIENNAM advenit.

Anno 1278. RUDOLPHUS Rex VIII. Cal. Julii singularia urbi privilegia impertit; eamque in specialem Imperii protectionem suscipit; unde in literis filii ALBERTI (Cæsarei mox in AUSTRIA Vicarii) datis Viennæ 1282. in festo S. JACOBI, urbs nostra dicitur: DES REICHS HAUBSTAD.

In RUDOLPHI diplomate præter alia confirmatur Privilegium FRIDERICI II. Imp. de publicis VIENNÆ scholis: sed de his seorsim infra.

Anno eodem OTTOCARUS dicti RUDOLPHO Sacramenti poenitentia ductus, cum armis jura sua tueri tentasset, ad Moravam amnem, WEIDENDORFIUM inter ac STILLFRIEDAM, qua DIRNKRUTUM iter est, sinistro Marte cum Romanorum Rege dimicat 26. Augusti, quæ erat feria VI., & vitam cum victoria amittit. Cadaver MARCHEGGAM primum, cujus ipse conditor fuerat, subinde ad Scotos VIENNAM, indeque rursus ad Minores Conventuales magno comitatu, sed filente Campano ære deportatum, atque in templo S. CATHARINÆ spectatorum oculis propositum. Neque tamen hoc in templo præter cor, ac intestina ex eo quidquam terræ

mandatum: corpus enim inde rursus Znoymam, ac postremo Pragam delatum est.

RUDOLPHUS e prælio VIENNAM redux ad S. STEPHANI Deo, Victoriæ Largitori grates refert: Ita OTTOK. HORNECK. Lætitia publicæ signa non deerant, inter quæ Equestre spectaculum, in quo OTTO HASLAVIUS, vetustæ in AUSTRIA nobilitatis, centenario major cum abnepote suo HUGONE TUERSIO honorariam in arenam descendit, juvenemque militari tum gladio a RUDOLPHO Rege primum accinctum ad equestre certamen provocavit. CALLESIIUS ex Chron. Austr. ad hunc annum.

Anno 1281. XIV. Cal. Martii vitam terminavit VIENNÆ ANNA RUDOLPHI Regis uxor. Exeunte Majo Norimbergam, & ad alias Imperii civitates RUDOLPHUS ex urbe nostra discedit, eam ultra non revisurus: relicto in his terris Imperii Vicario ALBERTO filio.

Anno 1282. festo S. JACOBI ALBERTUS, RUDOLPHI per AUSTRIAM Vicarius, concessa VIENNENSIBUS a patre suo privilegia, nonnullis demutatis, rata habet, confirmatque in urbe nostra.

Hoc anno excitatum FUHRMANNO videtur, templum B. VIRGINI olim, nunc SALVATORI sacrum, ab OTTONE Nobili Equite de NEUBURG, qui itidem facellum in suo Maurenfi castro struxit; sed hic Anno 1277. jam defunctus erat. LAZIUS illud a cognomine OTTONIS
hujus

hujus filio, & ejus fratre HEYMONE, prope curiam urbanam ædificatum testatur.

Anno eodem VI. Cal. Januarii RUDOLPHUS Rex ALBERTUM, & RUDOLPHUM filios in Imperii comitiis Augustæ Vindelicorum Austriacis terris præficit: verum

Anno 1283. literis Cal. Junii Rheinfeldæ datis divisum illud in duos imperium, petentibus AUSTRIÆ Ordinibus, in unum ALBERTUM transfert.

Anno C. 1286. DIETRICUS Thuringiæ Landgravius, solenni nuptiali pompa sibi VIENNÆ despondet MEINHARDI Comitis Tyrolis filiam AGNETEM, cujus sororem ELISABETHAM Dux noster ALBERTUS nuptam habebat. Non tamen hic prætermittendum, a celeberrimo FRÖLICHIO in Archontologia Carinthiæ pro DIETRICO FRIDERICUM scribi.

Anno 1295. 2da Januarii VIENNÆ mortua est AGNES HERMANNI Badensis, & GERTRUDIS Medlingensis filia, ULRICI HEUNBURGICI uxor, in choro templi S. CRUCIS apud Minores Conventuales sepulchrum naeta. De morte Sororis ejus uterinæ MARIÆ, desponsæ STEPHANO Zagrabiæ Ducis filio, certi nihil comperi. Filii AGNETIS ultra annum 1320. vitam non diu produxere, sine liberis mortui. Ita FRÖLICHIVS in Genealogia Comitum Heunburgicorum p. 40.